

UKNF

URZĄD
KOMISJI
NADZORU
FINANSOWEGO

Sytuacja finansowa powszechnych towarzystw emerytalnych w 2022 roku

1 Wstęp

Niniejszy raport prezentuje przekrojowe informacje dotyczące sytuacji finansowej powszechnych towarzystw emerytalnych (PTE) w 2022 r.¹

Raport zawiera najważniejsze informacje dotyczące funduszy emerytalnych - w szczególności analizę poziomu zarządzanych aktywów funduszy emerytalnych, będących podstawą osiągniętych przychodów oraz ponoszonych kosztów w związku z prowadzoną przez PTE działalnością statutową. Następnie zaprezentowane zostały wyniki finansowe wypracowane przez PTE w 2022 r. oraz najważniejsze wskaźniki rentowności.

W dalszej części raportu analizie poddano sytuację majątkową PTE, w szczególności rodzaje inwestycji oraz rentowność uzyskaną z zarządzanego majątku. W raporcie zawarto również analizę sytuacji kapitałowej PTE przy uwzględnieniu obowiązujących wymogów kapitałowych, a także w oparciu o wskaźniki rentowności kapitału własnego.

¹ Raport został sporządzony w oparciu o raporty kwartalne dotyczące sytuacji finansowej PTE na dzień 31.12.2022 r. Dane te nie są zaudytowane i mogą podlegać korektom. PTE Allianz Polska S.A. w dniu

dzień 30.12.2022 r. zostało połączone z Aviva PTE Aviva Santander S.A. Podmiot powstały z połączenia dwóch PTE funkcjonuje pod nazwą PTE Allianz Polska S.A.

2 Sektor powszechnych towarzystw emerytalnych

Rok 2022 był okresem, w którym miały miejsce procesy konsolidacyjne PTE. W dwóch dużych grupach kapitałowych (Aviva oraz MetLife) nastąpiły zmiany właścicielskie, wymagające podjęcia działań konsolidacyjnych. W efekcie powyższego w grudniu 2022 r. doszło do połączenia Aviva PTE Aviva Santander S.A. i PTE Allianz Polska S.A. Nowy podmiot funkcjonuje pod nazwą PTE Allianz Polska S.A. Połączenie zarządzanych przez te podmioty otwartych funduszy emerytalnych ma nastąpić w maju 2023 r.

W przypadku Nationale-Nederlanden PTE S.A. i NNLife PTE S.A. (poprzednio Metlife PTE) w dniu 27 stycznia 2023 r. Komisja Nadzoru Finansowego wydała decyzję zezwalającą na przejęcie przez Generali PTE S.A. zarządzania NNLife OFE i NNLife DFE, które nastąpiło w dniu 1 lutego 2023 r. W następstwie powyższego NNLife PTE S.A. zostało

postawione w stan likwidacji z dniem 6 lutego 2023 r.

Na koniec 2022 r. działalność prowadziło zatem 9 powszechnych towarzystw emerytalnych, które zarządzały 10 otwartymi funduszami emerytalnymi (OFE) oraz 25 dobrowolnymi funduszami emerytalnymi (DFE), z czego 18 podmiotów wśród DFE to fundusze zdefiniowanej daty (FZD) zarządzające aktywami zgromadzonymi w ramach pracowniczych planów kapitałowych (PPK).

W ewidencji PPK, prowadzonej przez Polski Fundusz Rozwoju, umieszczone były 2 towarzystwa emerytalne (Nationale-Nederlanden PTE S.A. i Pocztylion-Arka PTE S.A.), które mogą zawierać z pracodawcami umowy o zarządzanie PPK.

Na koniec 2022 r. działalność prowadziło 9 PTE

Tabela 1. Liczba PTE, OFE i DFE na koniec 2021 i 2022 r.

	2021	2022
PTE	10	9
OFE	10	10
DFE (łącznie)	25	25
DFE zdefiniowanej daty	18	18

Źródło: UKNF, obliczenia własne

Według stanu na koniec 2022 r. PTE zarządzały aktywami netto o łącznej wartości przekraczającej 159,1 mld zł, z czego 156,4 mld zł zgromadzone było w otwartych funduszach emerytalnych. Wartość aktywów netto DFE, którymi zarządzały towarzystwa emerytalne na koniec 2022 r. wyniosła 2,7 mld zł, z czego 1,5 mld zł przypadało

na DFE zdefiniowanej daty, zarządzającymi środkami PPK. W przypadku tych ostatnich w 2022 r. miał miejsce istotny wzrost wartości aktywów (o 47%), natomiast w DFE zarządzającymi aktywami przypadającymi na umowy IKE i IKZE wzrost zagregowanych aktywów netto był na poziomie 6,7%.

W funduszach emerytalnych na koniec 2022 r. były ulokowane aktywa o wartości 159,1 mld zł

Tabela 2. Aktywa netto i liczba uczestników w poszczególnych typach funduszy emerytalnych na koniec 2022 r.

	Aktywa netto (mln zł)	Liczba uczestników
OFE	156 378,4	14 891 449
DFE	1 216,7	90 991
DFE zdefiniowanej daty	1 526,8	523 714
łącznie	159 122	15 506 154

Źródło: UKNF, obliczenia własne

Dwa największe PTE zarządzają aktywami funduszy emerytalnych, których łączny udział w wartości aktywów netto wszystkich funduszy emerytalnych wyniósł 52,8% (na koniec 2021 r. dwa największe OFE posiadały 48% udział w rynku). Z kolei udział tych dwóch PTE w rynku mierzony liczbą członków wyniósł blisko 42,7% (na koniec 2021 r. dwa największe fundusze posiadały 36% udział w rynku członków OFE). Wyższy udział

w rynku mierzony aktywami spowodowany jest przede wszystkim znacznie wyższą wartością składek przekazanych przez ZUS przypadających na jednego członka OFE w relacji do pozostałych OFE.

Z kolei udział najmniejszego podmiotu w sektorze, mierzony wartością zarządzanych aktywów netto oraz liczbą członków, wynosił odpowiednio 1,8% oraz 4%.

3 Aktywa funduszy emerytalnych

3.1 Otwarte fundusze emerytalne

Na koniec 2022 r. otwarte fundusze emerytalne zarządzały aktywami netto o wartości 156,4 mld zł. Podobnie jak w latach ubiegłych, koncentracja na rynku emerytalnym w 2022 r. pozostaje na relatywnie wysokim poziomie. Dwa największe podmioty miały 52,6% udziału w rynku pod względem zarządzanych aktywów, a z kolei trzy największe 66,2% (w 2021 r. było to odpowiednio: 47,9% i 61,6%). Udział poszczególnych PTE (z zastrzeżeniem podmiotów, które połączyły się w 2022 r.) w rynku mierzony wartością aktywów pozostaje na zbliżonym poziomie jak w 2021 r.

Rok 2022 r. był okresem pogorszenia koniunktury na rynku akcji, głównie w

następstwie zdarzeń związanych z wojną na Ukrainie. Spadek aktywów zgromadzonych w OFE wyniósł 31,6 mld zł (tj. -16,8%) w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego.

W okresie ostatnich 5 lat wartość zagręgowanych aktywów netto OFE podlegała istotnym wahaniom osiągając wartości w przedziale od 106,6 mld zł (16.03.2020 r.) do 200,3 mld zł (05.11.2021 r.). Największe spadki wartości aktywów netto miały miejsce w 2020 r. i spowodowane były zmianami indeksów giełdowych w następstwie epidemii Covid-19.

Średnia stopa zwrotu wypracowana przez OFE w 2022 r. była ujemna i wyniosła (-14,76%). Zmiana WIG i WIG20

Koncentracja na rynku OFE pozostaje na wysokim poziomie

w tym okresie wyniosła odpowiednio -17,1% i blisko -21%. W analogicznym okresie roku poprzedniego średnia

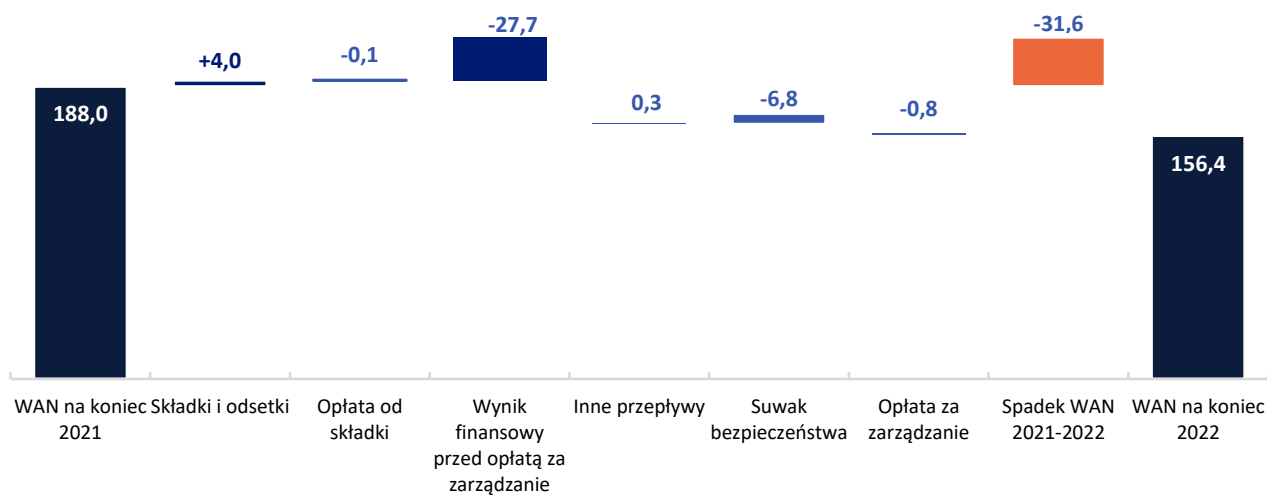
stopa zwrotu OFE była dodatnia i wyniosła 29,7%.

Wykres 1. Wartość aktywów netto w latach 2018 – 2022 (mld zł)

Źródło: OFE, obliczenia własne

Wykres 2. Wpływ poszczególnych czynników na zmianę WAN w okresie 01.01.2022-31.12.2022 r (mld zł)

Źródło: OFE, obliczenia własne

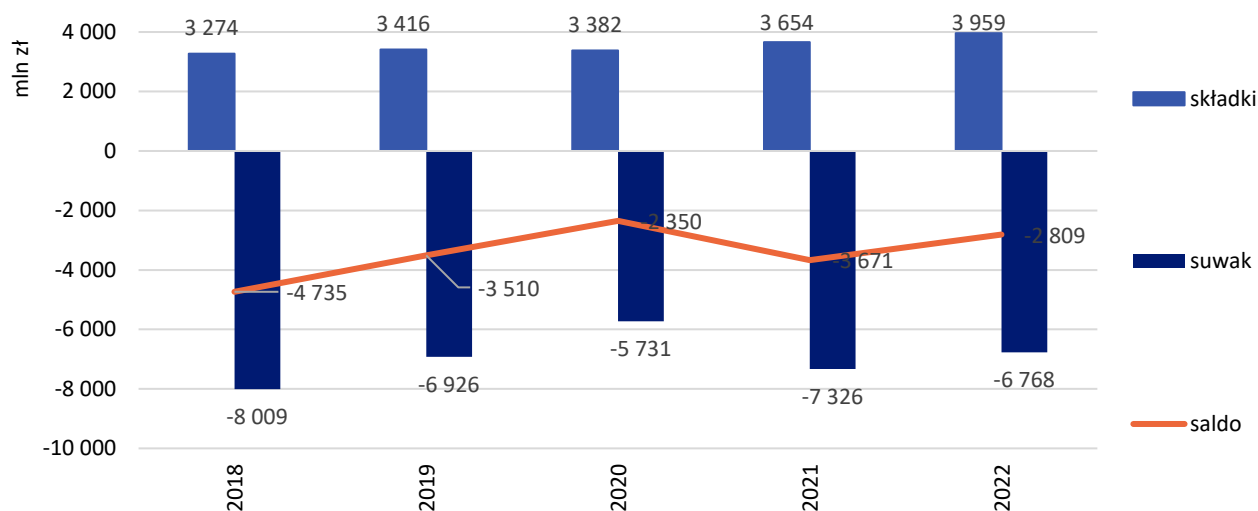
W 2022 r. wpływ na poziom aktywów netto OFE miała również dysproporcja pomiędzy wartością składek emerytalnych wpływających z ZUS do OFE (4

mld zł) a wartością środków przekazanych z OFE do ZUS w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa (6,8 mld zł). Nowe składki do OFE nie zniwelowały

w 2022 r. negatywnego wpływu procesu dekumulacji środków zgromadzonych w OFE, zgodnie z którymi w okresie 10 lat poprzedzających osiągnięcie przez członka OFE wieku emerytalnego, zgromadzony przez niego kapitał w OFE jest umarzany i przekazywany sukcesywnie do ZUS (tzw. „suwaka”). Na koniec 2022 r. w proces „suwaka” weszły roczniki mężczyzn urodzonych w 1968 r. i wcześniej oraz

roczniki kobiet urodzonych w 1972 r. i wcześniej. Osoby posiadające na koniec 2022 r. 51 i więcej lat stanowią najliczniejszą grupę członków OFE, a średni kapitał zgromadzony na ich rachunkach jest relatywnie wysoki. Oznacza to, że proces dekumulacji aktywów OFE wynikający z „suwaka” będzie w kolejnych latach coraz silniej determinował wartość aktywów zarządzanych przez OFE.

Wykres 3. Wartość składek emerytalnych przekazanych do OFE i środków przekazanych z OFE do ZUS w latach 2017 – 2022 (mld zł)

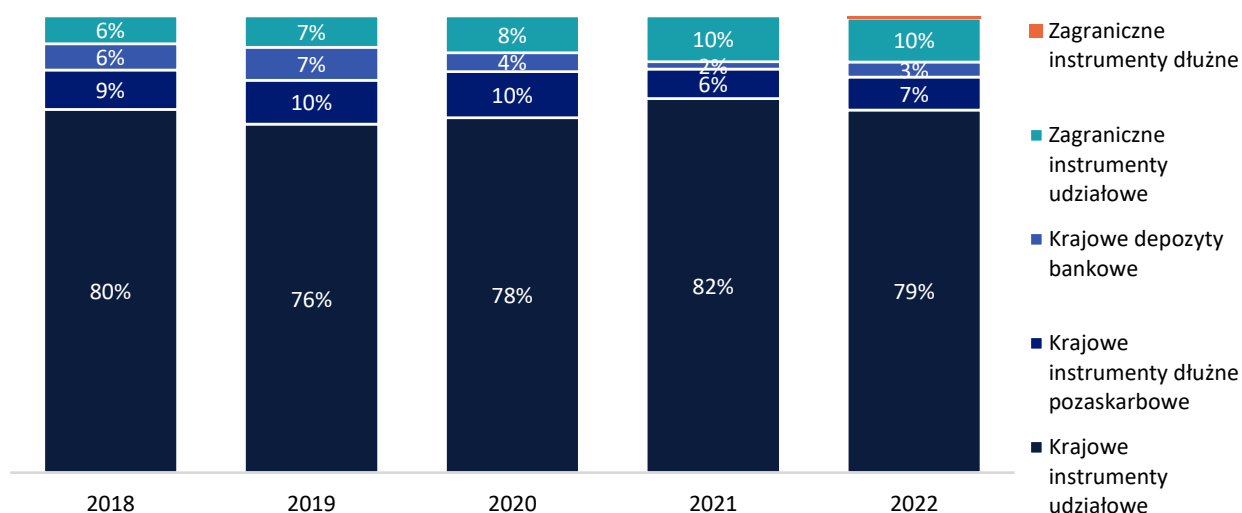

Źródło: OFE, obliczenia własne

Dominującą pozycję w portfelach OFE stanowiły krajowe instrumenty udziałowe (79,4% wartości portfela OFE).

Udział tych instrumentów w portfelach inwestycyjnych OFE w 2022 r. uległ zmniejszeniu o 2,5 pkt proc. w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 4. Struktura portfela inwestycyjnego OFE

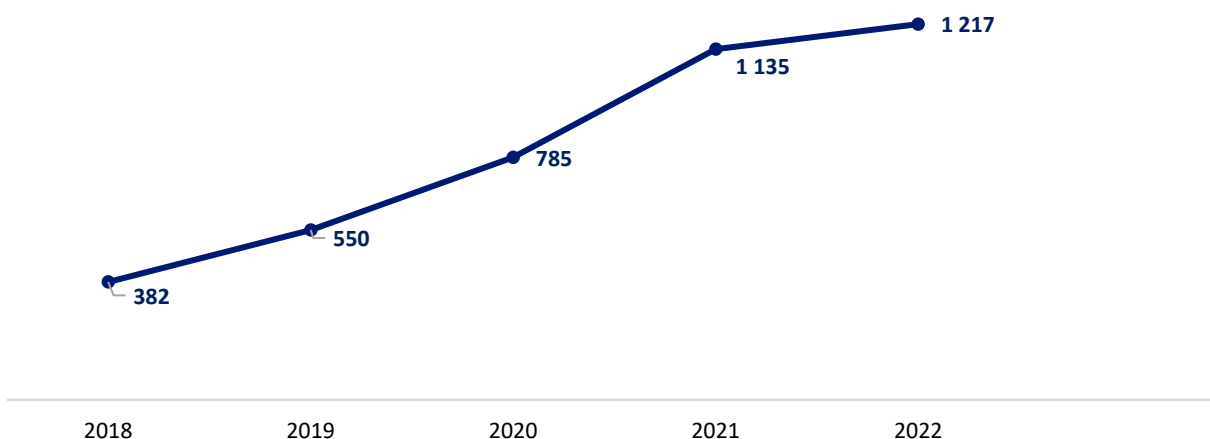
Źródło: OFE, obliczenia własne

3.2 Dobrowolne fundusze emerytalne

Dobrowolne fundusze emerytalne na koniec 2022 r. zarządzały aktywami netto o wartości 1,2 mld zł, co oznacza wzrost o ponad 0,1 mld zł w skali roku. Na zmianę wartości aktywów

netto w największym stopniu wpłynęły wpłaty netto członków DFE (0,2 mld zł). Natomiast wynik finansowy wygenerowany w 2022 r. był ujemny we wszystkich podmiotach i wyniósł łącznie -0,1 mld zł.

Wykres 5. Wartość zagregowanych aktywów netto DFE w latach 2018 – 2022 (mln zł)

Źródło: DFE, obliczenia własne

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2022 r. na rynku DFE zarówno pod względem zgromadzonych aktywów netto, jak i liczby oszczędzających dominują 2 podmioty łączny udział tych funduszy w rynku wyniósł 79,4% (udział w rynku mierzony aktywami netto) oraz 81,3% (udział w rynku mierzony liczbą członków).

Na koniec 2022 r. krajowe instrumenty udziałowe stanowiły blisko 42% portfela inwestycyjnego i ich udział zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego (7,6 pkt. proc.). Drugą pod względem wielkości udziału w zagregowanym portfelu inwestycyjnym DFE kategorią lokat były papiery wartościowe Skarbu Państwa, które stanowiły 27,2% wartości portfela inwestycyjnego DFE (w roku ubiegłym udział ten stanowił 19,2 wartości portfela inwestycyjnego DFE). Obligacje emitowane przez BGK stanowiły 10,9% port-

fela inwestycyjnego. Udział tych ostatnich w portfelu inwestycyjnym spadł o 2,1 p. proc. w porównaniu do roku poprzedniego.

W 2022 r. poziom zaangażowania DFE w lokaty w zagraniczne aktywa udziałowe notowane na rynku regulowanym w państwach innych niż RP (akcje spółek i tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania) wyniósł blisko 12% zagregowanych portfeli inwestycyjnych (wzrost o 1,6 p. proc.). Aktywa DFE zainwestowane w krajowe instrumenty dłużne pozaskarbowe stanowiły 6,1% portfela inwestycyjnego DFE.

Średnia stopa zwrotu DFE w 2022 r. wyniosła -12,8%. W analogicznym okresie roku poprzedniego średnia stopa zwrotu na rynku DFE wyniosła 14,8%.

Na koniec 2022 r. DFE zgromadziły aktywa netto o wartości 1,2 mld zł

3.3 Dobrowolne fundusze emerytalne zdefiniowanej daty

Na koniec 2022 r. w ewidencji PPK umieszczonych było 18 instytucji finansowych zarządzających funduszami zdefiniowanej daty (FZD). W zakresie podmiotów rynku emerytalnego wpłaty uczestników PPK były odprowadzane do 18 FZD zarządzanych przez 2 powszechne towarzystwa emerytalne - Nationale-Nederlanden PTE S.A. i Pocztylion-Arka PTE S.A.

Łączna wartość aktywów netto zarządzanych przez FZD na koniec 2022 r. wyniosła blisko 12 mld zł w porównaniu do 7,7 mld zł na koniec 2021 r. Wartość aktywów netto FZD zarządzanych przez powszechne towarzystwa

emerytalne wyniosła prawie 1,5 mld zł, a ich udział w rynku stanowił 12,7% (spadek o 1,1 p. proc. w stosunku do roku poprzedniego). Najwyższy udział w zagregowanej wartości aktywów netto FZD (86,2% udział w rynku) posiadały fundusze zarządzane przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

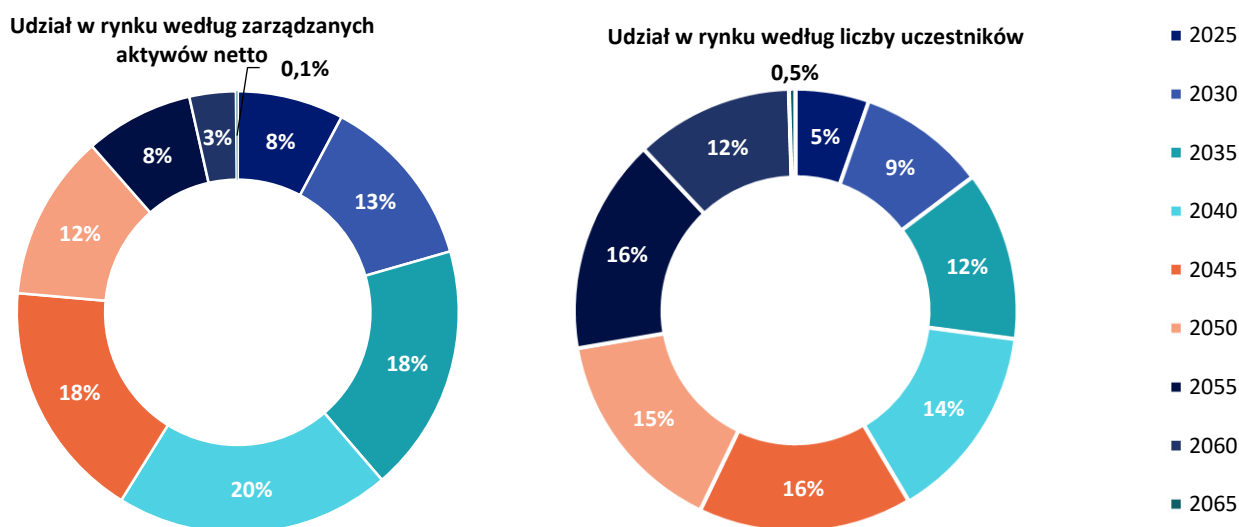
Na dzień 31 grudnia 2022 r. w FZD zarządzanych przez powszechne towarzystwa emerytalne największe aktywa były zgromadzone w funduszach o zdefiniowanej dacie 2035, 2040 i 2045. Zagregowana wartość aktywów netto w tych funduszach przekroczyła

FZD zarządzane przez PTE posiadają aktywa na poziomie 1,5 mld zł

852,4 mln zł (55,8% środków zgromadzonych w FZD zarządzanych przez PTE). Najmniej aktywów natomiast było zgromadzonych w FZD 2025, FZD 2060 i FZD 2065 (odpowiednio 118,7 mln zł, 51,7 mln zł i 2,1 mln zł).

Na koniec 2022 r. do FZD zarządzanych przez PTE należało 523,7 tys. członków, których większość gromadziła środki w ramach dobrowolnego oszczędzania w funduszach o zdefiniowanej dacie 2040, 2045, 2050 i 2055. Łączny udział liczby członków tych typów funduszy w ogólnej liczbie członków FZD DFE wyniósł 60,9%.

Wykres 6. Udział typów DFE zdefiniowanej daty zarządzanych przez PTE w rynku na koniec 2022 r.

Źródło: DFE, obliczenia własne

4 Przychody i koszty PTE

4.1 Struktura i dynamika przychodów

Przychody PTE w 2022 r. wyniosły nieco ponad 1,2 mld zł, co oznaczało wzrost o 154,5 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (tj. 14,6%). W największym stopniu na wzrost poziomu łącznych przychodów wpłynęły przychody z tytułu zwrotu nadpłaty ze środków Funduszu Gwarancyjnego (wzrost w skali roku o 180,5 mln zł, tj. o 59 507,5%). Było to spowodowane przede wszystkim spadkiem średniej wartości zarządzanych aktywów

netto OFE w 2022 r. w porównaniu do roku poprzedniego. Konsekwencją spadku wartości zarządzanych aktywów netto zarządzanych funduszy był natomiast spadek przychodów z tytułu zarządzania OFE i DFE (o 6,8%). Ze tego względu PTE uzyskały również niższe przychody z tytułu wykorzystania rachunku rezerwowego OFE, tj. wynagrodzenia o charakterze premiovym za osiągnięte wyniki zarządzania aktywami OFE (spadek o 54,7%).

Tabela 3. Struktura i dynamika przychodów PTE w 2021 r. i 2022 r.

Kategoria przychodów	2021		2022		Zmiana 2022/ 2021
	Wartość (mln zł)	Udział	Wartość (mln zł)	Udział	
Przychody z opłat od składki z OFE	56,9	5,4%	62,7	5,2%	10,2%
Przychody z opłaty za zarządzanie OFE	811,8	76,9%	756,3	62,5%	-6,8%
Przychody z tytułu wykorzystania rachunku rezerwowego OFE	62,6	5,9%	28,3	2,3%	-54,7%
Przychody z tytułu zwrotu nadpłaty ze środków Funduszu Gwarancyjnego	0,3	0,0%	180,8	14,9%	59507,5%
Pozostałe przychody z zarządzania OFE	55,2	5,2%	49,7	4,1%	-10,0%
Przychody związane z zarządzaniem DFE	36,4	3,4%	33,1	2,7%	-9,1%
Przychody finansowe	29,0	2,7%	95,9	7,9%	231,1%
łącznie	1 055,9	100,0%	1 210,4	100,0%	14,6%

Źródło: PTE, obliczenia własne

Wzrost przychodów nastąpił we wszystkich PTE, głównie z powodu wpływu przychodów z tytułu zwrotu

nadpłaty ze środków Funduszu Gwarancyjnego oraz wzrostu przychodów finansowych.

4.2 Struktura i dynamika kosztów

Koszty PTE ogółem w 2022 r. wyniosły 463,8 mln zł i spadły o 7,7% w porównaniu do poprzedniego roku. Na spadek kosztów w najistotniejszym stopniu wpłynęły koszty z tytułu wpłat na Fundusz Gwarancyjny (spadek o 51,7 mln zł, tj. o 44,2%) oraz koszty akwizycji na rzecz OFE i DFE (spadek o 6,3 mln zł, tj. o 32,2%).

W 2022 r. wzrosły natomiast koszty związane z funkcjonowaniem PTE, inne niż wynagrodzenia (wzrost o 11,8 mln zł, tj. 15,8%), oraz pozostałe koszty (wzrost o 6,9 mln zł, tj. 5,8%).

Z punktu widzenia sytuacji finansowej PTE koszty tytułu wpłat do Funduszu Gwarancyjnego (65,2 mln zł) należy zestawiać z przychodami z tytułu zwrotu nadpłaty ze środków Funduszu

Gwarancyjnego, które w analizowanym okresie wyniosły 180,8 mln zł. Oznacza to, że *per saldo* w 2022 r. przepływy środków pieniężnych związane z rozliczeniami z Funduszem Gwarancyjnym wyniosły 115,6 mln zł.

Tabela 4. Struktura i dynamika kosztów PTE w 2021 i 2022 r.

Kategoria kosztów	2021		2022		Zmiana 2022/ 2021
	Wartość (mln zł)	Udział	Wartość (mln zł)	Udział	
Koszty funkcjonowania PTE, w tym:	152,6	30,4%	164,4	35,4%	7,7%
Koszty funkcjonowania PTE inne niż wynagrodzenia	74,9	14,9%	86,7	18,7%	15,8%
Koszty wynagrodzeń w PTE	77,8	15,5%	77,7	16,7%	-0,1%
Koszty agenta transferowego OFE i DFE	79,0	15,7%	78,3	16,9%	-0,9%
Koszty akwizycji OFE i DFE	19,7	3,9%	13,4	2,9%	-32,2%
Koszty na rzecz ZUS i KDPW	14,6	2,9%	15,8	3,4%	8,2%
Koszty wpłat na Fundusz Gwarancyjny	116,9	23,3%	65,2	14,1%	-44,2%
Pozostałe koszty	119,8	23,8%	126,7	27,3%	5,8%
łącznie	502,6	100,0%	463,8	100,0%	-7,7%

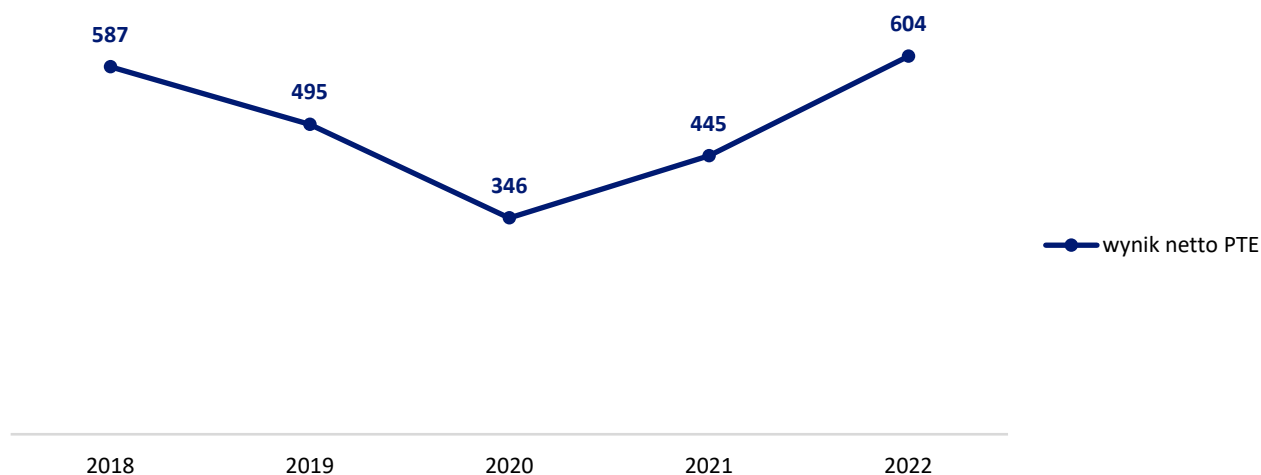
Źródło: PTE, obliczenia własne

5 Wyniki finansowe PTE

Łączny wynik finansowy netto PTE w 2022 r. wyniósł 603,9 mln zł i był o 35,7% wyższy niż w roku poprzednim.

Największy wpływ na osiągnięty wynik miało zwiększenie przychodów z tytułu zwrotu środków z Funduszu Gwarancyjnego.

Wykres 7. Zagregowany wynik finansowy PTE w latach 2018 – 2022 (mln zł)

Źródło: PTE, obliczenia własne

W 2022 r. wszystkie PTE uzyskały dodatni wynik finansowy. Poprawa wyniku finansowego w stosunku do roku poprzedniego nastąpiła w 7 PTE

(wzrost wyników finansowych znajdował się w przedziale od 22,9% do 92,2%).

6 Majątek PTE

Suma bilansowa wszystkich PTE na koniec 2022 r. wyniosła 2,9 mld zł, co oznacza wzrost o 8% w porównaniu do końca 2021 r. Na powyższe wpływ miały m.in. po stronie pasywów

przede wszystkim wzrost wyniku finansowego oraz wypłaty dywidendy, a po stronie aktywów wzrost inwestycji krótkoterminowych.

Tabela 5. Wybrane pozycje aktywów PTE w 2021 i 2022 r. (mln zł)

Pozycja aktywów	2021	2022	Udział na koniec 2022 r.	Zmiana 2022/2021
Suma bilansowa	2 708,8	2 926,0	100,0%	8,0%
Aktywa trwałe	2 025,3	2 008,2	68,6%	-0,8%
Długoterminowe inwestycje finansowe	1 633,8	1 621,6	55,4%	-0,7%
Wartości niematerialne i prawne	249,4	234,0	8,0%	-6,2%
Aktywa obrotowe	683,5	917,8	31,4%	34,3%
Inwestycje krótkoterminowe, w tym:	618,9	869,9	29,7%	40,5%
Krótkoterminowe aktywa finansowe	416,1	499,9	17,1%	20,2%
Środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	202,9	370,0	12,6%	82,4%

Źródło: PTE, obliczenia własne

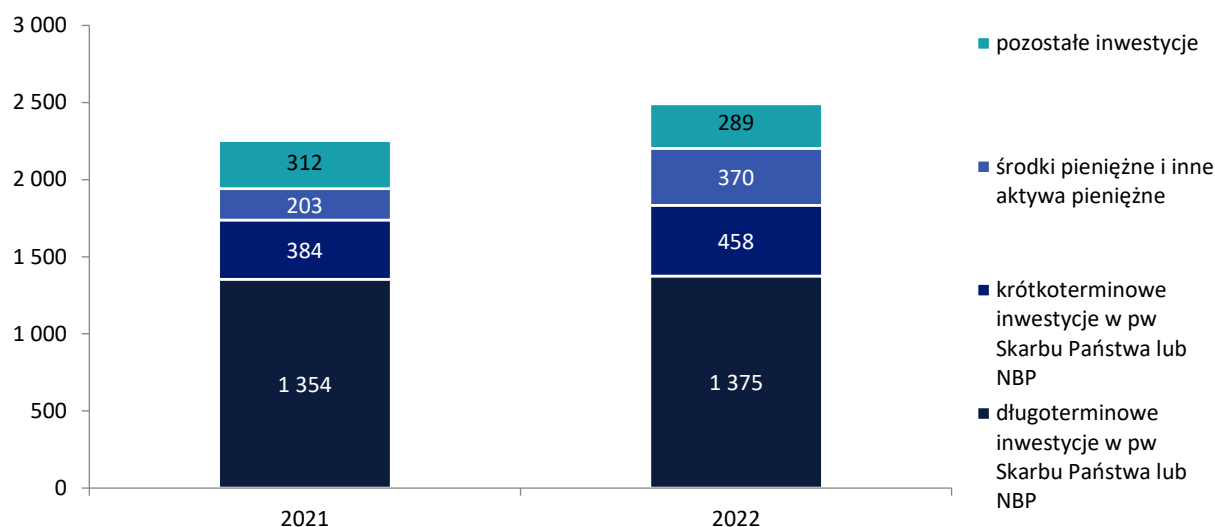
Majątek PTE finansowany jest przede wszystkim kapitałami własnymi, których udział w sumie bilansowej na koniec 2022r. wyniósł 83,4%.

Strukturę aktywów powszechnych towarzystw emerytalnych charakteryzuje również dominujący udział inwestycji finansowych (85,2% sumy bilansowej).

Inwestycje finansowe to przede wszystkim papiery wartościowe wyemitowane przez Skarb Państwa (1,8 mld zł, 62,6% sumy bilansowej), aktywa pieniężne (blisko 370 mln zł, t.j. 12,6% sumy bilansowej) oraz papiery wartościowe emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego (258,4 mln zł, t.j. 8,8% sumy bilansowej).

Inwestycje finansowe stanowią dominujący udział w strukturze aktywów PTE (85,2% sumy bilansowej)

Wykres 8. Struktura inwestycji PTE w 2021 i 2022 r. (mln zł)

Źródło: PTE, obliczenia własne

W porównaniu do roku poprzedniego inwestycje długoterminowe były na zbliżonym poziomie jak w 2021 r. (spadek o niespełna 1%), natomiast wartość inwestycji krótkoterminowych wzrosła o 40,5%. Zmiany w strukturze inwestycji wynikają z podjętych przez PTE decyzji inwestycyjnych oraz zmian w terminach zapadalności lub wykupie posiadanych instrumentów finansowych.

Wartości niematerialne i prawne oraz długoterminowe i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe stanowiły również istotną część aktywów z

13,2% udziałem w sumie bilansowej. Wartości niematerialne i prawne w znaczącej wysokości występowały w podmiotach, które dokonały przejęcia zarządzania OFE lub DFE w latach poprzednich (. Wartość długoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń to przede wszystkim rozliczane w czasie koszty akwizycji dotyczące okresów, kiedy akwizycja do OFE była dozwolona na gruncie przepisów prawa. Koszty akwizycji były nadal rozliczane w czasie przez 5 powszechnych towarzystw. W tej pozycji ujmowane są również aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

7 Kapitały PTE

7.1 Kapitał własny

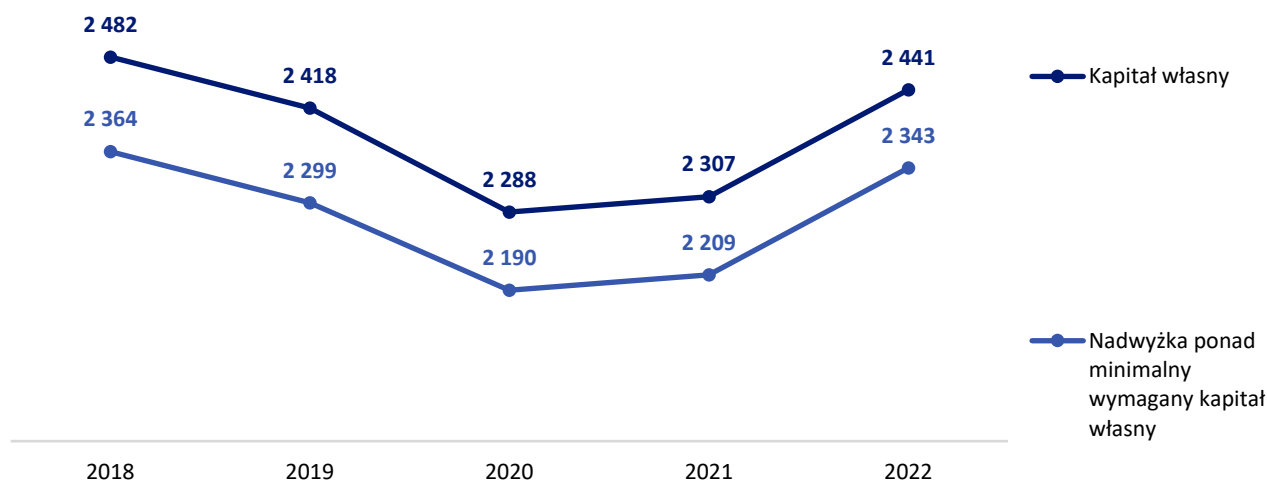
Na koniec 2022 r. wszystkie PTE posiadały kapitały własne na poziomie wyższym niż wymagany przepisami prawa, a ich zagregowana wartość wynosiła 2,4 mld zł (83,4% sumy bilansowej). Nadwyżka kapitałów własnych ponad minimalny wymagany kapitał

własny we wszystkich PTE wyniosła łącznie 2,3 mld zł. Wysokość tej nadwyżki ponad minimalną wartość była najwyższa w PTE zarządzających dużymi OFE, przy czym nawet w PTE zarządzającym najmniejszym OFE nad-

Wartość kapitałów własnych PTE wynosiła 2,4 mld zł, co stanowiło 83,4% sumy bilansowej

wyżka ta wyniosła blisko czterokrotność minimalnego wymaganego kapitału własnego.

Wykres 9. Zagregowany kapitał własny PTE i nadwyżka kapitałów własnych ponad minimalny wymagany kapitał własny w latach 2018-2022 (mln zł)

Źródło: PTE, obliczenia własne

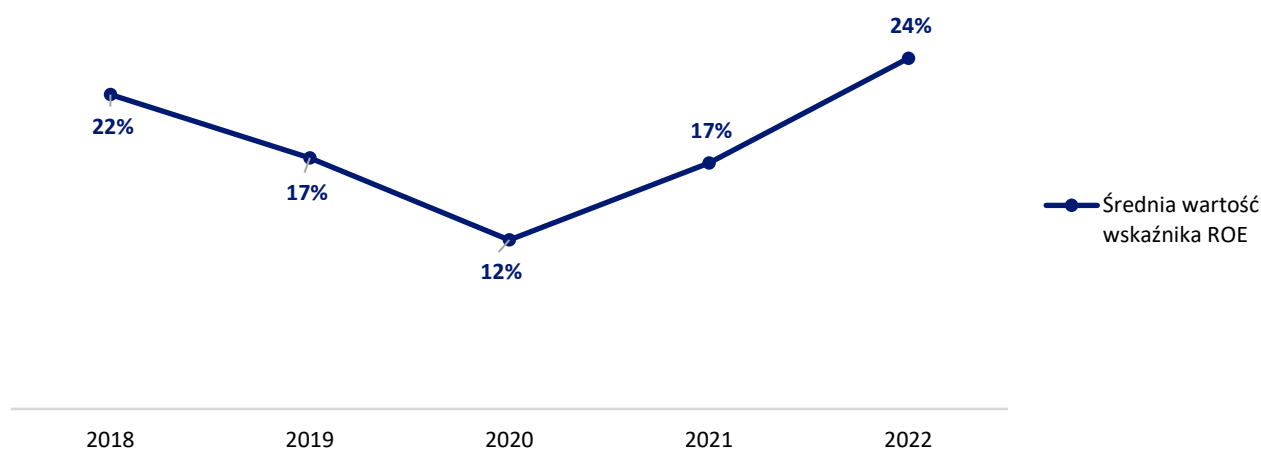
Na koniec 2022 r. relacja sumy kapitałów własnych PTE i środków zgromadzonych w Funduszu Gwarancyjnym do aktywów netto zarządzanych funduszy wynosiła średnio 1,99%. Stosunek aktywów płynnych PTE i środków zgromadzonych w Funduszu Gwarancyjnym do aktywów netto OFE wynosił z kolei średnio 2,04%.

We wszystkich PTE wartość powyższych wskaźników mieściła się powyżej rekomendowanej przez organ nadzoru wartości na 2022 r. tj. 1%.

W 2022 r. średnia rentowność kapitału (ROE) wynosiła 24% i wzrosła średnio 7,1 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku.

Średnia rentowność kapitału (ROE) wyniosła 24%

Wykres 10. Średnia wartość wskaźnika ROE PTE w latach 2018 – 2022

Źródło: PTE, obliczenia własne

7.2 Wyłacone dywidendy

W 2022 r. decyzję o wypłacie dywidendy z zysku za 2021 r. podjęło 9 PTE, a łączna kwota wypłacona z tego tytułu wyniosła 426,9 mln zł i była o 28,3% większa od kwoty wypłaconej w roku poprzednim.

Siedem PTE wypłaciło w formie dywidendy całość zysku za 2021 r.

Dwa podmioty podjęły decyzję o częściowej wypłacie dywidendy. Jeden podmiot przeznaczył całość zysku na pokrycie straty poniesione w 2020 r.

Z kolei relacja na poziomie zagregowanym wypłaconych przez PTE dywi-

dend do wyników netto wypracowanych w 2021 r. wyniosła 95,9% (rok wcześniej wskaźnik ten kształtował się na poziomie 96,9%). Dywidendy wypłacone przez PTE w 2022 r. były zgodne ze stanowiskiem Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie rekomendacji dotyczącej wypłaty dywidendy w 2022 r.

9 PTE podjęło decyzję o wypłacie dywidend o łącznej wartości 426,9 mln zł

8 Podsumowanie

W 2022 r. nastąpiła poprawa wyników finansowych w stosunku do poprzedniego roku, co było efektem zwrotu środków z Funduszu Gwarancyjnego, który zrekompensował spadek przychodów z tytułu zarządzania funduszami wynikający ze spadku wartości zarządzanych aktywów.

Wszystkie PTE posiadały kapitały własne na poziomie wymaganym przepisami prawa oraz zgodnym z rekomendacjami organu nadzoru. Dywidendy wypłacone przez PTE w 2022 r. były zgodne ze stanowiskiem Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie rekomendacji dotyczącej wypłaty dywidendy w 2022 r.

Proces dekulacji aktywów OFE wynikający z „suwaka” będzie w kolejnych latach silnie determinował wartość aktywów zarządzanych przez OFE. Osoby posiadające na koniec 2022 r. 51 lat i więcej stanowią najliczniejszą grupę członków OFE, a średni

kapitał zgromadzony na ich rachunkach również jest relatywnie wysoki, co oznacza, że środki przekazywane do ZUS w kolejnych latach będą istotnie uszczuplały aktywa OFE. W konsekwencji nastąpi ograniczenie wartości przychodów z tytułu pobieranych opłat za zarządzanie, co będzie istotnie wpływać na wyniki i sytuację finansową PTE.

Kryzysy ostatnich lat (epidemia Covid-19 oraz wojna na Ukrainie) skutkowały bardzo dużą zmiennością cen akcji, co przełożyło się na wartość aktywów funduszy emerytalnych. W 2022 r. zagregowane aktywa netto funduszy emerytalnych spadły o 16,7%, podczas gdy w 2021 r. odnotowano wzrost 26,5%. Duża zmienność wartości zarządzanych aktywów ma wpływ na główne źródło przychodów OFE tj. przychody za zarządzanie aktywami OFE, które rosną wraz ze wzrostem aktywów netto, a maleją w przypadku spadku wartości aktywów. Spadki tych

przychodów zwykle są jednak rekompensowane przez zwroty środków z Funduszu Gwarancyjnego, w którym PTE zobowiązane są utrzymywać 0,3% WAN OFE, co sprawia, że wyniki finansowe PTE nie spadają wprost proporcjonalnie do spadku wartości przychodów z tytułu opłat za zarządzanie aktywami.

W 2022 r. nastąpiło połączenie Aviva PTE Aviva Santander S.A. i PTE Allianz Polska S.A. Towarzystwo emerytalne, powstałe z połączenia powyższych podmiotów, zarządza drugimi co do wielkości aktywami wśród OFE z udziałem 25,6% .